

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

RAPORT

de evaluare ex-post juridică a

Legii nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate

În temeiul art.111 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și Hotărîrii Biroului Permanent al Parlamentului nr.2/2018 **pentru aprobarea Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor legislative**, Direcția generală juridică de comun cu Autoritatea Națională de Integritate (în continuare - ANI) a efectuat evaluarea ex-post juridică asupra organizării executării dispozițiilor Legii nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

I. INFORMATII GENERALE:

Legea nr. 132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate a fost adoptată la 17.06.2016 și a intrat în vigoare la 01.08.2016, cu excepția art.9-13, 18, art.44 alin.(2) prevederi ce au intrat în vigoare la 30.07.2016.

II. PREVEDERILE LEGII nr.132/2017 CE URMAU A FI EXECUTATE:

"Dispozițiilor tranzitorii" ale Legii menționate **Art.44.**

- În termen de o lună de la publicarea prezentei legi, Parlamentul, Guvernul, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Congresul Autorităților Locale din Moldova și Ministerul Justiției asigură desemnarea sau, după caz, selecția reprezentanților în Consiliul de Integritate.

- În termen de 2 luni de la data primei sale ședințe, Consiliul de Integritate va organiza concursul pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte al Autorității.

- În termen de o lună de la numirea președintelui Autorității, Autoritatea va organiza concursul pentru suplinirea funcțiilor de inspector de integritate și un concurs pentru noile funcții din cadrul aparatului Autorității.

- Guvernul, în termen de 6 luni de la publicarea prezentei legi:

a) va pune în concordanță actele sale normative cu prezenta lege;

b) va prezenta Parlamentului propuneri vizând punerea în concordanță a legislației în vigoare cu prevederile prezentei legi.

- Autoritatea, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va aproba toate actele necesare pentru realizarea atribuțiilor sale prevăzute de prezenta lege;

b) va elabora și va pune în aplicare sistemul electronic de repartizare aleatorie a dosarelor de control;

c) va elabora și va aproba Regulamentul privind modul de completare a declarațiilor de avere și interese personale în formă electronică și Ghidul privind sistemul de depunere în formă electronică a declarațiilor de avere și interese personale.

III. **STUDIAREA LEGII:**

În urma examinării legii În temeiul legii nr.132/2016 organizarea executării acesteia revine Autorității Naționale de Integritate (prin intermediul Președintelui și vicepreședintelui autorității) și Consiliului de Integritate și nu în ultimul rând Guvernului și unor autorități centrale de specialitate.

1. **Autorității Naționale de Integritate** îi revin:

- *elaborarea și aprobarea* Regulamentului privind modul de completare a declarațiilor de avere și interese personale în formă electronică; *elaborarea, aprobarea și difuzarea* îndrumărilor metodologice privind modul de declarare a averilor și a intereselor personale, modul de soluționare a conflictelor de interese și a stărilor de incompatibilitate, întocmind propriile materiale în acest sens, având în vedere practica organelor judiciare; *elaborarea studiilor și analizelor, întocmirea statisticilor anuale* în domeniul său de activitate (**Art.7. al legii**);

- *aprobarea* regulamentului intern al Autorității; aprobarea schemei de încadrare a aparatului Autorității în conformitate cu structura aprobată de Parlament; *aprobarea* metodologiei de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor; *aprobarea* regulamentului privind modul de completare a declarațiilor de avere și interese personale în formă electronică; *aprobarea* îndrumărilor metodologice privind modul de declarare a averilor și a intereselor personale, de soluționare a conflictelor de interese și a stărilor de incompatibilitate; *aprobarea* modelului legitimației de serviciu (**Art.14. al legii**)

- *aprobarea* regulamentului intern privind atribuțiile și sarcinile personalului aparatului Autorității (**Art.16.**)

2. **Consiliului de Integritate** îi revin următoarele îndatoriri:

- aprobarea regulamentului privind condițiile și procedura de desfășurare a concursului pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate (**Art.11**);

- aprobarea tematicii de concurs și componenței comisiilor de organizare a concursului, de elaborare a subiectelor, de verificare a lucrărilor și de soluționare a contestațiilor, adoptând hotărâri în acest sens; aprobarea strategiei și planului de activitate al Autorității; aprobarea regulamentele de organizare și funcționare ale Consiliului, precum și normelor interne de conduită și etică din cadrul Autorității (**Art.12**);

- aprobarea regulamentului privind desfășurarea concursului pentru suplinirea funcțiilor de inspector de integritate este organizat de către Autoritate **Articolul 18**.

- aprobarea regulamentului cu privire la stabilirea criteriilor privind desfășurarea controalelor de către inspectorii de integritate (**Art.22**);

- aprobarea regulamentului cu privire la activitatea Colegiului disciplinar (**Art.23**).

3. Conform prevederilor **art.12** din lege, Ministerului Justiției ia revenit aprobarea Regulamentului privind selectarea reprezentanților societății civile în Consiliul de Integritate.

IV. LISTA ACȚIUNILOR CE URMAU A FI ÎNTREPRINSE ÎNTRU EXECUTAREA LEGII nr.132/2016

Nr.crt.	Acțiuni	Instituției responsabile	Termeni de realizare	Realizat/nerealizat
1.	<i>elaborarea și aprobarea Regulamentului privind modul de completare a declarațiilor de avere și interese personale în formă electronică;</i>	ANI		REALIZAT. Regulamentul privind modul de completare a declarațiilor de avere și interese personale în formă electronică, aprobat prin Ordinul ANI nr. 15 din 27 februarie 2018. Regulamentul a fost avizat și înregistrat de către Ministerul Justiției la 05 martie 2018 sub nr. 1305, publicat în Monitorul Oficial, 2018, nr. 77-83, art. 391.

2.	<i>elaborarea, aprobarea și difuzarea îndrumărilor metodologice privind modul de declarare a averilor și a intereselor personale, modul de soluționare a conflictelor de interese și a stărilor de incompatibilitate, întocmind propriile materiale în acest sens, avînd în vedere practica organelor judiciare;</i>	ANI		REALIZAT 1. Ghid privind soluționarea conflictelor de interese pentru conducătorii entităților publice. 2. Îndrumare privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. 3. Îndrumare privind declararea averii și intereselor personale. 4. Îndrumare privind răspunderea contravențională și penală pentru încălcarea legislației speciale a ANI.
3.	<i>elaborarea studiilor și analizelor, întocmirea statisticilor anuale în domeniul său de activitate</i>	ANI		REALIZAT PARȚIAL 1. Statisticile anuale ale ANI se conțin în Rapoartele de activitate ale instituției, pe anii 2016, 2017 și 2018, care sunt accesibile pe pagina oficială - www.ani.md . 2. Cu referire la studiile și analizele axate pe activitatea de control a ANI, acestea urmează a fi realizate urmare a acumulării unei experiențe mai substanțiale. Evidențiem că ANI a început activitatea de control în luna iunie 2018, odată cu numirea în funcție primilor inspectori de integritate.
4.	<i>- aprobarea regulamentului intern al Autorității; aprobarea schemei de încadrare a aparatului Autorității în conformitate cu structura aprobată de Parlament;</i>	ANI		REALIZAT 1. Regulamentul intern ANI a fost aprobat prin ordinul intern nr. 26 din 20 aprilie 2018. 2. Schema de încadrare ANI a fost aprobată prin ordinul intern nr. 22 din 11 aprilie 2018.
5.	<i>aprobarea regulamentului privind modul de completare a declarațiilor de avere și interese personale în formă electronică;</i>	ANI		REALIZAT Regulamentul privind modul de completare a declarațiilor de avere și interese personale în formă

				electronică, aprobat prin Ordinul ANI nr. 15 din 27 februarie 2018.
6.	<i>aprobarea</i> metodologiei de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor;	ANI		REALIZAT Metodologia de efectuare a controlului averii și intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, aprobată prin ordinul Autorității Naționale de Integritate nr. 4 din 22 ianuarie 2018.
7.	<i>aprobarea</i> îndrumărilor metodologice privind modul de declarare a averilor și a intereselor personale, de soluționare a conflictelor de interese și a stărilor de incompatibilitate;	ANI		REALIZAT 1. Ghid privind soluționarea conflictelor de interese pentru conducătorii entităților publice. 2. Îndrumare privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. 3. Îndrumare privind declararea averii și intereselor personale.
8.	<i>aprobarea</i> modelului legitimației de serviciu	ANI		REALIZAT Ordinul ANI nr. 54 din 26 iunie 2018. Notă: Nu există condiționalitatea legală de a prezenta (coordona) modelul de legitimație cu Consiliul de Integritate.
9.	<i>aprobarea</i> regulamentului intern privind atribuțiile și sarcinile personalului aparatului Autorității	ANI		REALIZAT Regulamentul intern ANI a fost aprobat prin ordinul intern nr. 26 din 20 aprilie 2018. Ordin intern nr. 44 din 04 iunie 2018 cu privire la aprobarea regulamentelor subdiviziunilor

				structurale ale ANI și a fișelor posturilor. Notă: Aprobarea actelor vizate ține exclusiv de competența președintelui ANI. Nu este necesară prezentarea (coordonarea) Consiliului de Integritate.
10.	<i>aprobarea</i> regulamentului privind condițiile și procedura de desfășurare a concursului pentru suplinirea funcțiilor de președinte și vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate	Consiliul de integritate		REALIZAT Hotărârea Consiliul de Integritate nr. 1 din 20.02.2017.
11.	<i>aprobarea</i> tematicii de concurs și componenței comisiilor de organizare a concursului, de elaborare a subiectelor, de verificare a lucrărilor și de soluționare a contestațiilor, adoptînd hotărîri în acest sens;	Consiliul de integritate		REALIZAT Hotărârea Consiliul de Integritate nr.1 din 20.02.2017. (Anexa nr.2) <u>Au fost create:</u> Comisia pentru proba scrisă, Comisia pentru proba de interviu și Comisia de soluționare a contestațiilor.
12.	<i>aprobarea</i> strategiei și planului de activitate al Autorității;	Consiliul de integritate		REALIZAT PARȚIAL 1. Documentele sunt în curs de aprobare, la Consiliul de Integritate. 2. Conducerea ANI a fost desemnată, prin decretele Președintelui Republicii Moldova: nr. 543-VIII din 29 decembrie 2017 (dna președinte Antoci Rodica) și nr. nr. 507-VIII din 21 decembrie 2017 (dl vicepreședinte Chișca Lilian).
13.	<i>aprobarea</i> regulamentelor de organizare și funcționare ale Consiliului, precum și normelor interne de conduită și etică din cadrul Autorității	Consiliul de integritate		REALIZAT PARȚIAL 1. Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului este în curs de definitivare.

				2. Codul de conduită și etică a angajaților Autorității Naționale de Integritate a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului de Integritate nr. 4 din 13 august 2018.
14.	<i>aprobarea</i> regulamentului cu privire la stabilirea criteriilor privind desfășurarea controalelor de către inspectorii de integritate	Consiliul de integritate		NEREALIZAT: Norma articolului 22 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate urmează să fie modificată. Consiliul de Integritate nu dispune de atribuția de a stabili criteriile de evaluare a activității de control realizate de inspectorii de integritate (a se vedea art. 12 alin. (7) același act normativ). Activitatea de control, potrivit legii, urmează a fi conformată Legii nr. 132/2016 și Metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, care se aprobă prin ordinul președintelui ANI.
15.	<i>aprobarea</i> regulamentului cu privire la activitatea Colegiului disciplinar	Consiliul de integritate		NEREALIZAT Este în proces de definitivare.

La moment constatăm că, instituția fiind în perioadă de tranziție, de la Comisia Națională de Integritate la Autoritatea Națională de Integritate au fost întreprinse o serie de acțiuni pentru a asigura viitoarea activitate și pentru a satisface necesitățile existente la moment.

În conformitate cu prevederile art.44 alin.(16) al Legii nr.132/2016, drept urmare a Ordinului Președintelui în exercițiu al ANI, din 01 august 2016 nr. 1, solicitării Consiliului de Integritate din 28 martie 2017 și procesului-verbal nr. 1 al ședinței Autorității din 06 aprilie 2017, angajații ANI au întreprins mai mulți pași în vederea asigurării funcționării cât mai rapide a instituției.

În procesul de studiere a noului pachet de legi de integritate, încă din momentul adoptării, au fost identificate un șir de lacune/deficiențe și aspecte contradictorii privind punerea în aplicare, fapt care a impulsionat formularea unui șir de propuneri de modificare și completare a acestuia, precum și ale altor acte normative. Propunerile privind modificarea și completarea cadrului legal existent au fost transmise Parlamentului, Guvernului și Ministerului Justiției (Scrisoarea nr. 03/168 din 23.09.2016).

V. CONTROLUL CONSTITUTIONALITĂȚII ȘI CONTROLUL LEGALITĂȚII ACTELOR SECUNDARE:

Legea nr.132/2016 a fost supusă controlului constituționalității. Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 10.04.2018, în vigoare 10.04.2018 s-a declarat neconstituțional textul “și care a susținut proba detectorului comportamentului simulat (poligraf)” din art.11 alin.(12).

Aproximarea legii la standardele Uniunii Europene s-a efectuat prin expertizarea acesteia de către Consiliul European, Banca Mondială și experții CRPE.

Șeful Direcției
Ion CREANGĂ